A 37. OTDK

MŰVÉSZETI ÉS MŰVÉSZETTUDOMÁNYI SZEKCIÓ FELHÍVÁSÁNAK

2. SZÁMÚ MELLÉKLETE

Cím: Nem tudok verset írni

A szerző neve: Kaposi Petra

Intézmény, kar: Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, Bölcsészettudományi és Művészeti Kar, Képzőművészeti és Művészetelméleti Intézet

Szak, specializáció, évfolyam: Grafikusművész szak, Képgrafika specializáció, V. Évfolyam

Témavezető neve, tudományos fokozata, beosztása: Molnár Zsolt, művésztanár

Az egyetemen töltött legutóbbi éveim során színes, fogyasztásos fa- illetve linómetszeteket készítettem, melyeknek alapvető tematikája a képi, és verbális önkifejezés egyvelegéből alakult ki. Olyan érzelmeket és momentumokat, képeket ragadok ki az életemből, melyek hétköznapinak tűnhetnek, de egyszerű szavakkal teljesen kifejezhetetlenek számomra. Ezek mind olyan jelenségek, melyekkel bárki tud azonosulni, a személyes tapasztalataim és világlátásomon keresztül reprezentálva. Alapvetően az érzelmek és emlékek kifejezésével foglalkozom tehát, az egyetlen olyan médiumban melyben igazán meg tudom azokat valósítani.

Az öt részes sorozat két fejezetre szedhető szét: három linómetszetre és két fametszetre. A linómetszetek színvilága is eltérő a másik két munkához képest. Ennek magyarázata nem csak abban rejlik, hogy két különböző technikáról van szó, hanem abban is, hogy két teljen más lelkivilág lefedettségével rendelkeznek.

Munkáimmal egyfajta befelé fordulást szerettem volna reprezentálni, személyes fejlődéssel kapcsolatos kérdéseket feltéve, egy bizonyos álomszerű abszurd világon keresztül. Az emlékeim, és az azokhoz fűződő lelki folyamatok leírásaként tekintek ezekre a munkákra, melyek időközben a feldolgozás eszközeivé is váltak.

Az első metszet a „Valahogy azt hittem…” címet viseli. Ezen a munkán a kapucnis alak úgy jelenik meg, mint egy hősszerelmes a légből kapott rózsájával, cinikusan reménykedve

valamiben, ami talán teljesen elérhetetlen. Habár a rózsa talán valamilyen fajta romantikus hangulatra ad okot, itt alapvetően nem csak a romantikus, hanem az általános emberi kapcsolódás és kötődés furcsaságainak bemutatása volt a cél, és az ezzel felmerülő kérdések feltevése. Mi határozza meg, hogy milyen közeli ismerőseink lesznek azok, akik végig kísérik az életünket? Kik azok, akik különböző okoknál fogva elsodródnak mellőlünk? A mindenki által jól ismert kockás padló és rozoga csap, az emberek hasonló kiindulópontjait és dilemmáit jelentik számomra, hiszen ezek olyan jelenségek, melyek a köztudatban már keserédes nosztalgiát jelentik. Ehhez kapcsolódva pedig a sorozat második része, a „Nem tekergő…" ennek a gondolatmenetnek a folytatása, ez a sorozat mélypontja, ahol az elhagyatottság és reménytelenség érzése uralkodik. Ugyanis az idő múlásával ahogy változik a környezetünk, néha megrekedünk és talán úgy érezzük, le vagyunk maradva. Számomra ez kép az tagadás és dacolás kifejezése, amikor a környezeti nyomás miatt inkább az elvárásokkal szemben, a normákkal ellentétesen cselekszik az ember. Ez a fázis az első nyomat kérdéseit nem megválaszolni akarja, hanem elutasítani őket, és elhatárolódik a lehetséges válaszoktól. Ezzel a nagy dacolással ellentétben pedig a „Volt az akkor…" című munka már a lezárása a történetnek, az elfogadás és a visszaemlékezés békés idealizált hangulatát mutatva. Az idő múlásának kérdéseit nem utasítja el, hanem inkább megbarátkozik velük, és megpróbál a jelenben létezni. Nagyon sokak számára jelent problémát a múltban ragadottság, vagy a jövő problémái miatti állandó aggodalom. Ezzel a nyomattal szerettem volna saját magamat is emlékeztetni a jelenre való koncentrálás fontosságára. A színek választása is a kissé nyomott, de ugyanakkor nyugodt lelki világot perzentálja, ugyanis számomra a pasztell- kék és rózsaszín teljes mértékben a nosztalgiát képviselik. Az élénk zöld pedig egy pozitívabb hozzáállást és vidámabb hangulatot teremt. Ez az a fázis, ami előre mutat az linómetszetek témakörére, és lezárja a fametszetek gondolatmenetét.

Munkáimon az alakok néhol konkrét személyeket ábrázolnak, néhol pedig kitalált figurák jelennek meg, ezzel is az álomképek és valóság keveredését reprezentálva. A helyszínek és a háttér elemei is a valóság és az idealizált eltorzult emlékek keresztmetszetében értelmezhetőek. Ehhez hasonlóan a fametszeteknél is ugyanezt a vegyes képi világot szerettem volna bemutatni, azonban itt a színek terén sokkal szerte ágazóbb megfogalmazásban. Mindegyik szín vibráló és éles, nem olyan ködös, mint a

linómetszeteknél. Az élénk sárga, zöld és piros a régi gyermekkönyvek színeit idézik, és ehhez kapcsolódik a betűtípus is. Habár jelentősen eltér a linómetszeteken látható betűktől, fontosnak találtam, hogy az kisiskolásnak nevezhető klasszikus külalakot alkalmazzam a fametszeteken a szövegnél, ugyanis kiválóan reprezentálják azt a mesekönyv illusztrációs hangulatot, melyet mindenki jól ismer.

Szintén előremutató változtatás, hogy A „Kukorica" címre hallgató metszeten minden figura valós személyeken alapszik, de nem konkrét értelemben. Ugyanis az arcok, tulajdonságok és ruhák, több különböző ismerősöm és barátom kissé furcsa egyvelegéből lettek összerakva. Egy alak figyelemre méltó azonban aki nem tartozik ezen személyek közé, az első linómetszet szereplője, a kék kapucnis figura. Többek között ez az alak is egyfajta kapocs a munkák két fejezete között. A képen szereplő alakok kukoricát ültetnek, csoportosan. A koncepció itt is valós események alapján alakult ki, de itt sokkal konkrétabb és egyértelműbb megfogalmazásban jött létre a végeredmény. A hangsúly már nem csak a saját elképzelt lelkiség síkján van, hanem a környezetünkkel való kapcsolatteremtés terén is, mivel a linóval készült nyomatok a fametszetek témáinak továbbvitele volt a cél. Olyan kérdéseket szerettem volna felvetni, amelyek a jelenben való gondolkodással együtt merülhetnek fel bennünk. Habár a legutóbbi fametszet épp egy nyugodt harmonikus elfogadást prezentál, a linómetszetek éppen erre kérdeznek vissza. Elvégre a jövőtől valló aggódás és múltba merengés csak felkészít minket, és teljesen emberi racionális tevékenységek közé tartozik. Ehhez a képhez igen jól kapcsolható a jól ismert közmondás miszerint „Ki szelet vet, vihart arat". Mivel tetteinknek következménye van nem csoda, ha átgondoljuk mit miért is teszünk, és ez hogyan fogja befolyásolni az életünket, de akkor pontosan mit is jelent „a jelenben élni"? Mi a határ a szorongás és az egészséges körültekintés között? A régi idők utáni vágyódás és a nosztalgia negatívumként van jelen az életünkben?

Ugyan ezzel a kérdéskörrel foglalkozik a „Szoba" című nyomat, amely a legutolsó része a sorozatnak. Itt maga a képen látható szöveg, egy kérdés, mely az egész témakör teljes megkérdőjelezését jelenti számomra. Mert végül is az egész időbeli hova tartozás tematikája egy olyan érzelmi állapot csupán mely még további értelmezésre vár. A kérdés, miszerint „Miért vagy még mindig itt?" nemcsak egy negatív légkör hátra hagyására utal, hanem arra is, hogy a jelenhez való ragaszkodás, vagy a múltba kapaszkodás, illetve a jövővel kapcsolatos

aggodalmak egy végtelen kört alkotnak. Éppen ezért az utolsó nyomaton ugyan úgy megjelenik a fekete-fehér kockás padló, mint a legelső képnél, ami így keretet ad a sorozatnak és lezárja a gondolatmenetet.

A sorozat ezért kapta a „Nem tudok verset írni” címet, mert az egész munkámmal az önkifejezés művészi megközelítése volt az alapvető célom. Számomra azért is fontos ez a sorozat, mert ezeken a munkákon keresztül sikerült igazán átértelmeznem mi is az amiért ezt a pályát választottam. A válasz pedig a címben rejlik; azért mert, a képgrafika az egyetlen olyan médium, amiben igazán ki tudom fejezni önmagam, és maga a metszés és a nyomtatás is meditatív hatással van rám. A teljes alkotói folyamat jelentősen előre segít olyan dolgok és érzelmek feldolgozásában, melyek önmagukban zavarosak, és nehezen érthetőek. Ahogyan itt leírtam a gondolkodás folyamatát, az egy időben jelent meg a nyomatok létrejöttével, mivel számomra a megvalósítás, a tartalom, és a jelentés szinte párbeszédként váltakozik alkotás közben. Már a vázlatok megrajzolásakor felmerülnek témakörök, kérdések, és mentális folyamatok, melyek megragadják az érdeklődésemet, és ezek szűrése, átformálása végett jön létre a végeredmény. Minden egyes nyomat, számomra igen fontos eseményeken és emlékeken alapszik. Személyes élményeimből kialakuló lelki folyamatok és az idő múlása által kiváltott feszültség az, ami inspirált. Valamint az az emberen átsuhanó érzelem mely mindenkinek eszébe jut egy számára ismert, jellegzetes illatról, tárgyról, helyszínről, vagy csak arról, ahogy épp árnyékot vet a nap egy adott pillanatban. Mindenkinek megvannak ezek az apró kötődései, bevillanó emlékképei, és remélem, hogy ez a sorozat hasonló módon előhívja azokat, és segíthet a jelenünk feldolgozásában, megértésében.